در گفت‌وگوی «ایران» با مدیرکل دفتر توسعه فناوری سینمایی و سمعی بصری مطرح شد

۱۰۰۰ سالن نمایش در ۱۴۰۴

تا پایان دولت سیزدهم ۴۰۰ سالن به ظرفیت سینماهای کشور اضافه می‌شود

فرهنگی

سینماها و سالن‌های نمایش به‌عنوان آخرین مرحله از فرایند تولید و توزیع، تأثیر مستقیمی بر میزان فروش آثار سینمایی دارند. گستره پخش آثار و توفیق در جذب مخاطب تا میزان زیادی به وضعیت سینماها و سالن‌های نمایش و پراکندگی آنها بستگی دارد. فارغ از کیفیت آثار سینمایی، تنوع ژانر و چیدمان متنوع در اکران، دسترسی آسان به سالن‌های نمایش و البته کیفیت سالن‌های نمایش به لحاظ مجهز بودن به تکنولوژی‌های پیشرفته یکی از مؤلفه‌های ترغیب‌کننده برای جذب مخاطبی است که به ابزار متنوع فیلم دیدن در خانه و در عین حال منبع گسترده فیلم‌های روز جهان دسترسی دارد. تأثیر نهضت سالن‌سازی در سینمای ایران که با بازسازی سینماهای فرسوده و سالن‌سازی برای شهرهای کم برخوردار در دهه ۹۰ آغاز شد، بر میزان مخاطبان، تعداد فیلم‌های اکران شده و حتی افزایش سرگروه‌های سینمایی تجربه‌ای آزمون پس داده برای تأیید این نظریه بود. اما در ادامه نبود حمایت‌های کافی بر تداوم این روند و به‌دنبال آن گره خوردن رکود سالن‌سازی سینما به بحران کرونا که با خارج شدن سینماهای قدیمی و خاطره‌ساز از ناوگان سینماهای فعال همراه بود، کاهش محسوس سازه سینمایی را در پی داشت. از سوی دیگر با وجود برطرف شدن نیاز نسبی شهرهای بزرگ از جمله تهران، خراسان رضوی، اصفهان، فارس و... به‌دلیل توزیع ناعادلانه ظرفیت سینمایی کشور بعضی از شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر همچنان از داشتن سالن‌های سینما محروم ماندند. نهضت سالن‌سازی سینما در یکی دو سال اخیر بار دیگر به شکل جدی مورد توجه قرار گرفته و نسبت به دولت گذشته بیش از ۳۰ درصد رشد داشته است. در سال گذشته بیش از ۱۲۵ سالن نمایش افتتاح شده و بر اساس پیش‌بینی‌ها تا پایان امسال دست‌کم ۱۰۰ سالن سینما به این تعداد اضافه خواهد شد. آن طور که رئیس سازمان سینمایی وعده داده قرار است تا پایان دولت سیزدهم ۴۰۰ سالن به ظرفیت سینمای کشور اضافه شود.

عدم تناسب صندلی‌های سینما با جمعیت کشور

ایجاد سالن‌های نمایش به جهت کمی و کیفی و همچنین جلوگیری از تعطیلی سالن‌های نمایش اگر چه به یکی از اولویت‌های صنعت سینمای کشور تبدیل شده اما هنوز از میانگین آمار جهانی در این حوزه دور هستیم. آن طور که محمدرضا فرجی، مدیرکل دفتر توسعه فناوری سینمایی و سمعی بصری سازمان سینمایی به «ایران» می‌گوید: «بر حسب نظر کارشناسان سینمایی به ازای هر ۱۰۰ نفر ما باید یک صندلی داشته باشیم لکن این امر در کشور ما فاصله زیادی دارد و باید کمک کنیم به حداقل برسد.» طبق اطلاعات ارائه شده از سوی این مدیر سینمایی در حال حاضر ظرفیت سینمای کشور ۱۶۱۵۱۷ صندلی است.

گفتنی است در تمام آمار و اطلاعات ارائه شده در این گزارش، طرح سینما ماشین و سینما سیار لحاظ نشده و این‌گونه سینماها با توجه به موقعیت‌های زمانی و مکانی از جمله ایام کرونا به ظرفیت اکران اضافه می‌شوند. فرجی در این باره می‌گوید: «بیشترین استفاده از این طرح در شهرهای فاقد سینما و کم برخوردار است که مورد استقبال مردمی هم قرار گرفته است.»

شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر در اولویت

به گفته این مدیر سینمایی، میزان جمعیت و خواست خانواده و بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در پردیس‌ها و مراکز تجاری فرهنگی نقش مهمی در سالن‌سازی دارد و استفاده از ظرفیت بخش‌های عمومی، دولتی و خصوصی برای توسعه زیرساخت سالن نمایش در اولویت‌های سازمان سینمایی قرار دارد. او در پاسخ به سؤالی درباره اولویت‌بندی برای سالن‌سازی سینما در شهرستان‌های کم برخوردار و همین طور مناطقی همچون تهران که از زیرساخت‌های سینمایی برخوردار هستند، توضیح می‌دهد: «پیگیری‌های جدی برای تبدیل سالن‌های همایش، مجتمع‌های فرهنگی و هنری، شهرداری‌ها و... به عمل آمده است تا در مناطق کم برخوردار و فاقد سالن نمایش فیلم، خصوصاً در شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر که فاقد سالن نمایش فیلم هستند، سالن‌هایی که به استانداردهای سینما نزدیک هستند، تجهیز و به ظرفیت سینمای کشور اضافه شوند. همراهی و همکاری مسئولان محترم استانی قطعاً می‌تواند این مهم را به انجام رساند که با توجه به سفرهای استانی و نشست با مسئولان محترم استان در دستور کار قرار دارد.»

فرجی در پاسخ به سؤالی درباره بیشترین استقبال از سالن‌های تازه تأسیس سینما، توضیح می‌دهد: «در آستانه جشنواره فیلم فجر تعدادی از سینماها موفق به دریافت مجوز بهره‌برداری شدند که انصافاً استقبال خوبی از آنها شد و بازخورد خوبی نیز در میان مخاطبان داشت و به شور و نشاط جامعه کمک شایانی کرد از جمله سینمای شهر قرچک (ورامین)، پرند مال شهر جدید پرند و مهر کوهسنگی مشهد و اطلس مال و پرده طلایی در جنوب تهران. استقبال از سالن‌های تازه تأسیس مخصوصاً سالن‌هایی که در مجتمع‌های تجاری هستند در شرایط خاصی مثل جشنواره‌ها و ایام خاصی از سال از سوی مخاطبان قابل تحسین است.»

> تجهیز و تبدیل سالن‌های همایش مجتمع‌های فرهنگی و هنری، خصوصاً در شهرها و شهرستان‌های فاقد سینما از اولویت‌های سازمان امور سینمایی و سمعی بصری است تا با همکاری ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها و سینماشهر و مسئولان استانی از امکانات و ظرفیت‌های موجود، بیشترین استفاده ممکن شود

تغییر کاربری ۷ سینما

همزمان با ایجاد سالن‌های نمایش اما آمار نگران‌کننده‌ای از تغییر کاربری سینماها و تعطیلی سالن‌های خاطره‌ساز هم منتشر شده است. انتشار این اخبار با گزارش‌هایی از لیست بلند بالای سینماهای فرسوده و در معرض انحلال و تصمیم صاحبان برخی سینماها برای تغییر کاربری، همراه بود. فرجی درباره آمار دقیق و وضعیت سازه‌های فرسوده سینما می‌گوید: «شاید سر و صدای انحلال بیشتر از افتتاح باشد و آن هم به‌دلیل تعصباتی است که به اصل سینما و سینماداری داریم، لکن در طول این دو سال تنها ۷ سینما تغییر کاربری داده‌اند (سینما بهمن اندیمشک، سینما بهمن دزفول، سینما فرهنگ درگز، سینما سعدی، سینما استقلال کرمانشاه، سینما فرهنگ زابل، سینما فلسطین بانه) مجموعه سینماهایی که گفته شد، به‌دلیل بافت فرسوده و یا موقعیتی که به دلیل جغرافیای سینما درآن قرار گرفته بودند، تمایل تماشاگران و خانواده‌ها به سینما رفتن در آن سالن‌ها بسیار کم بوده است.»

او با تأکید بر اینکه علاوه بر توسعه صنعت ساخت و ساز پردیس سینمایی، حفظ سالن‌های موجود در دستور کار سازمان قرار داد، در ادامه درباره اقدامات برای جلوگیری از تعطیلی سالن‌های سینمایی در وضعیت مشابه توضیح می‌دهد: «سینماهایی بودند که درخواست صدور مجوز انحلال از سازمان امور سینمایی و سمعی بصری به دلایل مختلف داشتند، از جمله سینمای شهرهای الیگودرز و سمنان و چند سینمای شهرستانی که با کمک‌هایی که برای تجهیزات آن توسط سازمان صورت گرفت، از تعطیلی آن جلوگیری به عمل آمد.»

تبدیل ۲۰ سالن همایش به سالن نمایش فیلم

تجهیز و تبدیل سالن‌های همایش مجتمع‌های فرهنگی و هنری، خصوصاً در شهرها و شهرستان‌های فاقد سینما از اولویت‌های سازمان امور سینمایی و سمعی بصری است تا با همکاری ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها و سینماشهر و مسئولان استانی از امکانات و ظرفیت‌های موجود، بیشترین استفاده ممکن شود. به استناد اطلاعات ارائه شده از مدیرکل دفتر توسعه فناوری سینمایی و سمعی بصری، حدود ۲۰ سالن همایش به سالن نمایش فیلم تبدیل شده و تجهیزات لازم برای آن در نظر گرفته شده است، که برخی از آنها به چرخه اکران وارد و برخی دیگر نیز به مرور به ظرفیت نمایش کشور اضافه خواهد شد.

تهران صدرنشین و ایلام کم‌برخوردارترین شهرها به لحاظ زیرساخت سینمایی

استان تهران با فاصله نسبتاً زیادی اولین استان کشور از نظر زیرساخت‌های سینمایی است. ۲۵۰ سالن (سالن های فعال بدون احتساب فرهنگسراها و سینماهای در دست تعمیر) از ۷۵۶ سالن فعال در ایران، یعنی ۳۴ درصد کل سالن‌های کشور، در این استان قرار دارد. بعد از تهران استان‌های خراسان رضوی، اصفهان و فارس بیشترین تعداد سالن‌های فعال کشور را به خود اختصاص داده‌اند. فرجی با اعلام این اطلاعات در توضیحات تکمیلی می‌افزاید: «این روزها سینما رفتن را می‌توان با پردیس سینمایی تعریف کرد. گردش مالی بالای پردیس‌ها باعث شده است که بخش خصوصی ورود جدی پیدا کند. پردیس‌ها مجهز به سیستم‌های مدرن صوت و تصویر و صندلی‌های استاندارد و فضاهای مناسب و خانواده پسند شده‌اند. به همین دلیل لذت تماشای فیلم در پردیس‌ها چند برابر شده است و بیش از ۷۵درصد فروش فیلم‌ها در دست پردیس‌هاست.»

استان تهران همچنین به‌دلیل جمعیت و استقبال و فروش خوب فیلم‌ها بزرگترین پردیس‌های سینمایی کشور را در اختیار دارد. فرجی با تأکید بر اینکه پراکندگی سالن‌سازی در تهران رعایت شده، در پاسخ به این سؤال که کدام مناطق تهران، بیشترین سهم را از برنامه‌های آتی سالن‌سازی دارند، توضیح می‌دهد: «با توجه به مطالعه آماری پیش‌بینی شده نهضت سالن‌سازی اعم از موافقت اصولی و در دست احداث و افتتاح و آماده بهره‌برداری، در حال انجام است و پیش‌بینی ما این است تا دو سال آینده مناطق ۲۲ گانه تهران سالن نمایش فیلم به‌صورت منطقی داشته باشند.» از میان استان‌های کشور ایلام، کهگیلویه و بویراحمد و اخیراً به‌دلیل پاره‌ای مشکلات سینماداری استان مرکزی و ایلام به ترتیب کمترین ظرفیت سالن‌های سینما را در اختیار دارند. مدیرکل دفتر توسعه فناوری سینمایی و سمعی بصری با ذکر این اطلاعات درباره سیاست‌های تشویقی سازمان سینمایی جهت ترغیب بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در مناطق کم‌برخوردار می‌گوید: «با همکاری شهرداری‌های مناطق کشور و مسئولان امر، معرفی زمین‌های مناسب می‌تواند زمینه ساز سرمایه‌گذاران خاص بخش خصوصی جهت ساخت پردیس‌های سینمایی باشد. بدیهی است مراکز تجاری- سینمایی می‌توانند در تولید اقتصاد کشور سهیم باشند.»

---

۱۸۸ شهر فاقد سینما

خوشبختانه در حال حاضر تمامی استان‌های کشور دارای سینما هستند. بعضی از شهرهای بالای ۵۰ هزار نفر (۱۱۹ شهر) و شهرهای بالای ۱۰۰ هزارنفر جمعیت (۶۹ شهر) فاقد سینماست.

۳۶۶ سینما در کل کشور

ظرفیت سینمای ایران در کل کشور ۳۶۶ سینما، ۷۵۶ سالن فیلم و تعداد ۱۶۱۵۱۷ صندلی است.

۳۰ درصد رشد سالن‌سازی

در زمان حاضر، ۳۶۶ سینما و مجموعه سینمایی در کشور فعالیت دارند که این تعداد نسبت به دولت گذشته بیش از ۳۰ درصد رشد داشته است. همچنین ۷۵۰ سالن نمایش در کشور وجود دارد که امید است تا پایان سال ۱۴۰۲ دست‌کم، یکصد سالن دیگر به این تعداد اضافه شود.

۱۰۰۰ سالن نمایش تا سال ۱۴۰۴

تا پیش از پایان دوره ۴ ساله دولت سیزدهم، شعار ۱۰۰۰ سالن نمایش فیلم ریاست محترم سازمان سینمایی و سمعی بصری تحقق پیدا کرده و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۱۴۰۴، این شعار در مناطق فاقد سینما و کم برخوردار محقق شود.

۳ مجموعه سینمایی جدید

آمار سالن‌های اضافه شده در سال ۱۴۰۰ (۱۷ سینما، ۶۱ سالن، ۷۸۷۲ صندلی) در سال ۱۴۰۱ (۲۲ سینما، ۸۱ سالن، ۹۶۱۳ صندلی) و در سال ۱۴۰۲ (۱۸ سینما، ۱۹ سالن، ۴۹۵۶ صندلی) است. تا پایان سال جاری تعداد سالن‌های نمایش افزایش یافته و سالن‌های جدید افتتاح خواهد شد. بر اساس پیش‌بینی‌ها تا پایان ماه صفر و در ماه ربیع‌الاول حداقل سه مجموعه سینمایی جدید با ۱۳ سالن نمایش به مرحله بهره‌برداری می‌رسد.

۱۹ سالن تجهیزشده

با توجه به اینکه آمار دقیق بازسازی سینماها خصوصاً در سایر استان‌ها توسط مؤسسه سینماشهر وابسته به سازمان سینمایی است بر اساس درخواست‌هایی که وصول شده است، ۵ سینما در دست بازسازی هستند و ۱۹ سالن سینما نیز تجهیز و نوآوری شده‌اند.

۱۴۰۴ افتتاح سالن‌های سینمایی تهران

پیش‌بینی می‌شود شاهد افتتاح این سالن‌های نمایش فیلم در تهران خواهیم بود: تهران: خیابان هاشمی منطقه۹، خیابان جمهوری نزدیک به میدان بهارستان منطقه ۱۲، فلکه اول صادقیه منطقه ۲، انتهای اتوبان همت منطقه ۲۲، لواسانات منطقه۱، جنت آباد مرکزی منطقه ۵، بلوار اصلی تهرانسر منطقه۲۱، شهرری منطقه ۲۰، مگا پارس منطقه۷، الیزیوم منطقه۵. تا پایان ماه مهر شاهد رونمایی از پردیس‌های سینمایی رزمال، کوثر و زیما مال خواهیم بود.

۱۴۰۴ افتتاح سالن‌های سینمایی شهرستان

اسامی شهرستان‌هایی که تا پایان سال ۱۴۰۴ صاحب سالن‌های جدید نمایش خواهند شد عبارتند از: اصفهان، مرند، نجف‌آباد، ایلام، بوشهر، اندیمشک، گل‌بهار، اهواز، بجنورد، شیروان، شیراز، زرقان، فسا، قزوین، بم، کرمان، گلستان، دلیجان، ساوه، همدان، یزد.